

Hallituksen esitys eduskunnalle sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevan sääntelyn muuttamiseksi (HE 178/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 16/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet kehittää ja laajentaa muuntorangaistukseen tuomittujen sijoittamista ulkopuoliseen laitokseen päihdehuoltoon ja mahdollisuudet varmistaa tarvittavien päihde-, sosiaali- ja terveyspalvelujen jatkuvuus riittävän ajan laitossijoituksen ja muuntorangaistuksen suorittamisen jälkeen.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 670/2015 ja 95/2018, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Sakkorangaistukseen johtavaa rikkomusta ei saa käsitellä tässä laissa säädetyssä menettelyssä, jos rikkomuksen tehneelle on tämän lain mukaisesti annettu rikkomusta edeltävän vuoden aikana

Eduskunnan vastaus EV 245/2018 vp

tehtyjen rikkomusten perusteella yhteensä vähintään kuusi sakkomääräystä tai rangaistusmääräystä ja tekojen samankaltaisuus osoittaa kokonaisuutena arvioiden piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

rikoslain 2 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 5 ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 § laissa 983/2005 ja 6 § laeissa 550/1999 ja 985/2016, sekä
lisätään 2 a luvun 4 §:ään, sellaisena kun se on laissa 578/2008, uusi 2 momentti seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta

4 §

Muuntorangaistuksen määrääminen

Sakkoa ei kuitenkaan saa muuntaa vankeudeksi, jos:

- 1) sakko on määrätty sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä;
- 2) maksamatta olevia päiväsakkoja on vähemmän kuin 16; tai
- 3) sakkoon johtanut rikos on tehty alle 18-vuotiaana.

5 §

Muuntorangaistuksen pituus

Muuntorangaistus sakosta määrätään siten, että neljää maksamatta olevaa päiväsakkoa vastaa yhden päivän vankeus. Jos muunnettavien päiväsakkojen lukumäärä ei ole neljällä jaollinen, yli jääviä päiväsakkoja ei muunneta. Jos päiväsakosta on maksettu vain osa, katsotaan päiväsakko maksamatta olevaksi.

Euromääräisenä tuomitun uhkasakon jokaista täyttä 30 euroa vastaa muuntorangaistusta määrätessä yhden päivän vankeus.

Eduskunnan vastaus EV 245/2018 vp

Muuntorangaistuksen pituus on vähintään neljä päivää ja enintään 40 päivää. Muuntorangaistusta ei saa määrätä ilman erityistä syytä, jos maksamattomien uhkasakkojen määrä on vähemmän kuin 120 euroa.

Samalla kertaa muunnettavista sakoista määrätään vain yksi muuntorangaistus 3 momentissa säädetyllä tavalla. Uhkasakko rinnastetaan tällöin sakkoon.

Tuomioistuin voi 6 §:n 1 momentissa tai 7 §:ssä säädetyillä perusteilla määrätä muuntorangaistuksen tässä pykälässä säädettyä lyhyemmäksi, kuitenkin vähintään neljäksi päiväksi.

6 §

Sakon tai sen osan muuntamatta jättäminen

Tuomioistuin voi jättää muuntorangaistuksen määräämättä, jos muuntorangaistusta on pidettävä kohtuuttomana tai tarkoituksettomana ottaen huomioon:

- 1) sakotetun henkilökohtaiset olosuhteet tai terveydentila;
- 2) sakotetun osallistuminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteisiin; tai
- 3) sakotetulle muusta rikoksesta tuomittu vankeusrangaistus tai yhdyskuntaseuraamus.

Määrätessään muuntorangaistusta yhteisestä sakkorangaistuksesta tuomioistuimen tulee arvioida sellaisten sakkojen osuus yhteisestä rangaistuksesta, joita ei saa muuntaa vankeudeksi, sekä jättää se muuntamatta vankeudeksi.

Sitä sakon osaa, jolla sakon kokonaisrahamäärä on 3 §:n 2 momentin tai 7 luvun 3 a §:n nojalla korotettu, ei muunneta vankeudeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 28 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 28 §:n 1 momentti ja 37 §, sellaisina kuin ne ovat, 28 §:n 1 momentti laissa 462/2011 ja 37 § osaksi laissa 1100/2006, seuraavasti:

28 §

Muuntorangaistusvaatimuksesta luopuminen

Syyttäjä saa jättää vaatimatta muuntorangaistuksen määräämistä maksamattoman sakon sijaan, jos muuntorangaistusta on pidettävä kohtuuttomana tai tarkoituksettomana ottaen huomioon:

- 1) sakotetun henkilökohtaiset olosuhteet tai terveydentila;

Eduskunnan vastaus EV 245/2018 vp

- 2) sakotetun osallistuminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteisiin; tai
  - 3) sakotetulle muusta rikoksesta tuomittu vankeusrangaistus tai yhdyskuntaseuraamus.
-

37 §

Muuntorangaistuksen täytäntöönpanon lykkäminen

Ulosottomiehen on ennen täytäntöönpanoa tiedusteltava muuntorangaistukseen tuomitulta, onko hän suorittamassa asevelvollisuutta, reservin kertausharjoituksessa tai palvelemassa aseetomana tai siviilipalvelusmiehenä taikka onko hänelle myönnetty yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukainen velkajärjestely. Sama tiedusteluvollisuus on poliisimiehellä, joka tapaa sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoa varten etsintäkuulutetun henkilön.

Jos etsintäkuulutuksen perusteella tavattu tuomittu ilmoittaa pyytävänsä lykkäystä tai on hoidettavana päihdehuollon laitoksessa, poliisimiehen on otettava viivytyksettä yhteyttä ulosottomieheen.

Muuntorangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä muissa tapauksissa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

vankeuslain 2 luvun 9 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tällä lailla kumotaan vankeuslain (767/2005) 2 luvun 9 §.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Eduskunnan vastaus EV 245/2018 vp

Helsingissä 13.2.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri